

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน
สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขน เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพ มีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ มีความเป็นสากล มีความเหมาะสมกับประเทศไทย เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและระดับสากล ซึ่งการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะในการประกอบอาชีพของบุคลากรในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ โดยผ่านการฝึกอบรม และสร้างโอกาสในการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ยังเป็นการสร้างเครือข่ายจัดทำ พัฒนา และเผยแพร่มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ให้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานอาชีพเป็นที่รับรู้ และยอมรับในทุกภาคส่วน เพื่อเป็นประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานบุคลากรให้มีสมรรถนะ โดยผ่านการรับรองจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการจ้างงาน และเป็นการกำหนดค่าตอบแทนที่ตรงกับความสามารถได้มากขึ้น และสอดคล้องกับการจ้างงานในปัจจุบัน

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน

สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

อาชีพนักแสดงโขนยักซ์ ระดับ 4

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
0131	รำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโขนยักซ์
0132	รำกราวตรวจพลโขนยักซ์
0133	แสดงกระบวนท่ารบโขนยักซ์
0134	ตีบทและใช้ทตามบทพากย์-เจรจาโขนยักซ์

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนยักซ์ ระดับ 4

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ นักแสดงโขนยักซ์ ระดับ 4 นี้ ต้องมีความสามารถในการอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโขนยักซ์ ปฏิบัติการรำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโขนยักซ์ตามที่กำหนด และสามารถอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำกราวตรวจพลโขนยักซ์

ปฏิบัติการรื้อถอนตรวจสอบโครงข่ายตามที่กำหนด และสามารถอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการรับโครงข่าย ปฏิบัติกระบวนการรับโครงข่ายตามที่กำหนด และสามารถอธิบายความหมายในการตีบทและใช้บทโครงข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการปฏิบัติการตีบทและใช้บทโครงข่ายตามบทบาทย์-เจรจา และสถานการณ์ตามที่กำหนด

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

- ผู้ที่เข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพต้องมีคุณสมบัติดังนี้
- 1. มีประสบการณ์ในการแสดงโขน ไม่น้อยกว่า 5 ปี
 - 2. มีหลักฐาน ความรู้ ทักษะปฏิบัติ และความสามารถในการแสดงนาฏศิลป์ไทยขั้นพื้นฐาน (มีความรู้เกี่ยวกับนาฏยศัพท์ และภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ตลอดจนมีทักษะปฏิบัติในการแสดง มีลีลาการใช้ท่าทำได้ตามหลักนาฏศิลป์ สามารถแสดงท่าทำได้ตรงตามจังหวะ และทำนองเพลงพื้นฐานของการแสดงโขน)
 - 3. ผู้ที่จะได้รับคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักแสดงโขนยักซ์ ระดับ 4 ต้องมีประสบการณ์ตามหน่วยสมรรถนะและมีผลงานเชิงประจักษ์มาแสดง

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

อาชีพนักแสดงสมทบโขนยักซ์

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

- 0131 รำหน้าพาทย์นักแสดงสมทบโขนยักซ์
- 0132 รำกรวดตรวจพลโขนยักซ์
- 0133 แสดงกระบวนการรับโครงข่าย
- 0134 ตีบทและใช้บทตามบทบาทย์-เจรจาโขนยักซ์

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
เพื่อสืบทอดมรดก สงวนรักษาและต่อยอด ศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์สู่มาตรฐานสากล	01	แสดงโขนเพื่อการอนุรักษ์ สืบทอดต่อยอดสร้างสรรค์	013	แสดงโขนยักซ์

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
013	แสดงโฆษณา	0131	รื้อหน้าพาทย์นักแสดงสมทบโฆษณา	01311	อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรื้อหน้าพาทย์นักแสดงสมทบโฆษณา
				01312	รื้อหน้าพาทย์นักแสดงสมทบโฆษณาตามที่กำหนด
		0132	รื้อราวตรวจพลโฆษณา	01321	อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรื้อราวตรวจพลโฆษณา
				01322	รื้อราวตรวจพล โฆษณาตามที่กำหนด
		0133	แสดงกระบวนการทำโฆษณา	01331	อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการทำโฆษณา
				01332	ปฏิบัติกระบวนการทำโฆษณาตามที่กำหนด
		0134	ตีบทและใช้บทตามบทพากย์-เจรจาโฆษณา	01341	อธิบายความหมายในการตีบทและใช้บทโฆษณาที่เกี่ยวข้อง
				01342	รื้อตีบทและใช้บทตามบทพากย์-เจรจาโฆษณาตามที่กำหนด

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ0131
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะรำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโชนย์ักษ์
3. ทบพวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโชน/ละครโน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการรำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโชนย์ักษ์ โดยสามารถอธิบายและปฏิบัติงานยาศัพทในการรำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโชนย์ักษ์ เช่น เต้นฉะ เลาะเลาะ เก้ง เสือลากหาง ป้อนหน้า ไข่ตัว ยักคอ ย้อนตัว เดินมือ กระโดดคว่ำ กระทั่งสามเหลี่ยม เป็นต้น และแสดงการรำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโชนย์ักษ์ตามที่กำหนด เช่น เพลงเสมอมาร เพลงตระนิมิต เพลงตระบองกัน เพลงขำนาญ เป็นต้น

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโชน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01311 อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโชนย์ักษ์	1. อธิบายความหมายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโชนย์ักษ์ 2. อธิบายความหมายของเพลงหน้าพาทย์และโอกาสในการนำไปใช้	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01312 รำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโชนย์ักษ์ตามที่กำหนด	1. ปฏิบัติกระบวนการทำเพลงหน้าพาทย์นักแสดงสมทบโชนย์ักษ์ที่กำหนด 2. ปฏิบัติทำรำน้าพาทย์นักแสดงสมทบ โชนย์ักษ์ตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม่กลองและทำนองเพลง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
ปฏิบัติกระบวนการทำเพลงหน้าพาทย์โชนย์ักษ์ตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม่กลองและทำนองเพลงได้ถูกต้องตาม ตามเพลงที่กำหนด
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
รู้นาฏยศัพท์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะท่าร่าที่ใช้ในการฝึกหัด เพื่อใช้ในการรำน้าพาทย์นักแสดงสมทบโชนย์ักษ์ ในการแสดงโชน ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สามารถสื่อความหมายในการแสดงต่าง ๆ ของวงการนาฏศิลป์ไทย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับความรู้และทักษะการร่ายรำพาทย์นักแสดงสมทบโขนยักษ์

(ง) วิธีการประเมิน

1. สวัสดิการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะรู้ท่ารำที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสัมพันธ์กับเพลงหน้าพาทย์ ที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 5 คำ เช่น เดินฉะ เลาะเลาะ เก้ง เสือลากหาง บ้องหน้า ไข่ตัว ยักคอ ย้อนตัว เดินมือ กระโดดคว่ำ กระบี่สามเหลี่ยม ฯลฯ
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติกระบวนท่ารำเพลงหน้าพาทย์ตามเพลงที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 3 เพลง เช่น เพลงเสมอมาร เพลงตระนิมิต เพลงตระบองก้น เพลงชำนานู เป็นต้น

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการร่ายรำพาทย์นักแสดงสมทบ

ตลอดจนองค์ประกอบระหว่างปฏิบัติกรร่ายรำพาทย์นักแสดงสมทบ ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชมหรือให้ผู้แสดงด้วยกันทราบ ด้วยภาษาท่าทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย

นาฏศัพท์ หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายการปฏิบัติท่ารำในการแสดงโขน ซึ่งประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของกระบวนท่า ใช้สำหรับสื่อสารบทบาท และกิริยาของตัวละคร

หน้าพาทย์ หมายถึง เพลงที่ใช้บรรเลงประกอบอากัปกริยา อารมณ์ หรือการแสดงอิทธิฤทธิ์ของตัวละครในการแสดงโขน ซึ่งผู้แสดงจะต้องร่ายตามจังหวะ หน้าทับ และทำนองเพลงที่กำหนดไว้

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ อาวุธ และกระบังยักษ์ เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. ชุดสาหรณ์รวม/กลุ่มอาชีพรวม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนกรและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ0132
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะร่ำกรวดรจพลโชนยักรั
3. ทบทวนครังัที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโชน/ละครโน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการร่ำกรวดรจพลโชนยักรั โดยสามารถอธิบายและปฏิบัตินาฏยักรัในการร่ำกรวดรจพลโชนยักรั เช่น ทำฉากลงเลี้ยว หลบฉาก เดินปะทะงปะ ฉายศร ปลอบ เดินถึง ยักรัใหญ่ พันหัวศร ขยักรัมอง เก็บกระโดด เป็นต้น และแสดงการร่ำกรวดรจพลโชนยักรั ตามที่กำหนด เช่น กรวาวีรชัยยักรั กรวาวรจพลฉากที่ 1 กรวาวรจพลฉากที่ 2 กรวาวรจพลฉากที่ 3 และร่ำด้วยอาวุธต่าง ๆ เช่น กระบองยักรั ศร หอก พลอง

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโชน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01321 อธิบายนาฏยักรัที่เกี่ยวข้องในการร่ำกรวดรจพลโชนยักรั	1. อธิบายความหมายนาฏยักรัที่เกี่ยวข้องในการร่ำกรวดรจพลโชนยักรั 2. อธิบายความหมายของ การร่ำกรวดรจพล โชนยักรั	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01322 ร่ำกรวดรจพล โชนยักรัตามที่กำหนด	1. ปฏิบัติกระบวนทำร่ำกรวดรจพลโชนยักรั ที่กำหนด 2. ปฏิบัติกระบวนทำร่ำกรวดรจพลโชนยักรั ตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม่กลอง และทำนองเพลง	การสาธิตการปฏิบัติงาน การสาธิตการปฏิบัติงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
ปฏิบัติกระบวนทำร่ำกรวดรจพลโชนยักรัตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม่กลองและทำนองเพลง ได้ถูกต้องตามที่กำหนด
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
ร่ำนาฏยักรัพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะท่าร่ำที่ใช้ในการฝึกหัด เพื่อใช้ในการร่ำกรวดรจพลโชนยักรั ในการแสดงโชน
ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สามารถสื่อความหมายในการแสดงต่าง ๆ ของวงการนาฏยักรัไทย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และ ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการรำกรวดตรวจพล โขนยักษ์

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาคิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะรู้ฐานยศที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสัมพันธ์กับกรวดตรวจพล ที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 5 คำ เช่น เท้าฉาก ลงเสี้ยว หลบฉาก เดินปะทะงั้งปะ ฉายศร ปลอบ เดินถึง ย้มใหญ่ พันหัวศร ขยับมอง เก็บกระโดด ฯลฯ
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติกรบวนทำกรวดตรวจพลที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 2 เพลง เช่น กรวดวีรชัยยักษ กรวดตรวจพลฉากที่ 1 กรวดตรวจพลฉากที่ 2 กรวดตรวจพลฉากที่ 3

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการรำกรวดตรวจพล ตลอดจนองค์ประกอบของการรำกรวดตรวจพลที่แสดงลักษณะและรูปแบบของกรบวนทำรำ

นาฏยศัพท์ หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายการปฏิบัติทำรำในการแสดงโขน ซึ่งประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของกรบวนทำ รำสำหรับสื่อสารบทบาท และกิริยาของตัวละคร

รำกรวดตรวจพล หมายถึง กรบวนทำรำที่แสดงลีลาการจัดทัพ ตรวจพล เพื่อแสดงความพร้อมของกองทัพก่อนการออกรบ ระหว่างฝ่ายพลับพลา กับฝ่ายลงกา ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งมีความแตกต่างกันตามลักษณะของการปฏิบัติกรบวนทำรำประกอบเพลงหน้าพาทย์ และอุปกรณ์ประกอบการแสดงตามบทบาทของตัวละคร

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ กระบองยักษ์ ศร หอก พลอง เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ0133
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะแสดงกระบวนการทำบโชนยักซ์
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโชน/ละครโน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการรำกระบวนการทำบโชนยักซ์โดยสามารถอธิบายและปฏิบัติงานถูกต้องในการรำกระบวนการทำบโชนยักซ์ เช่น ฉายศร ย่างสามชุม จับ 1 จับ 2 ลอย1 ลอย 2 ลอย 3 ตีฟลาด หนีฉาก ตีไม้ 7 เลาะ แวง เหม่ ฉิว เป็นต้น และแสดงการรำกระบวนการทำบโชนยักซ์ตามที่กำหนด เช่น ทำบตัวตี กระบวนท่าทำบ กระบวนท่าจับ 1-2 กระบวนท่าขึ้นลอย 1-3 ท่าตีฟลาด เป็นต้น

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโชน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01331 อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการทำบโชนยักซ์	1. อธิบายความหมายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำกระบวนการทำบโชนยักซ์ 2. อธิบายความหมายของ กระบวนท่าทำบ โชนยักซ์	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01332 ปฏิบัติกระบวนการทำบโชนยักซ์ตามที่กำหนด	1. ปฏิบัติกระบวนการทำบโชนยักซ์ที่กำหนด 2. ปฏิบัติกระบวนการทำบโชนยักซ์ตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม่กลอง และทำนองเพลง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
ปฏิบัติการรำกระบวนการทำบโชนยักซ์ได้ตรงตามจังหวะและหน้าทับ ตามที่กำหนด
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
รู้นาฏยศัพท์พื้นฐานในการปฏิบัติกระบวนการทำบโชนยักซ์

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับความรู้และทักษะการรำกระบวนท่ารบโขนยักษ์

(ง) วิธีการประเมิน

1. พิจารณาหลักฐานความรู้
2. พิจารณาหลักฐานการปฏิบัติงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะรู้ท่ารำที่ถูกต้องซึ่งมีความสัมพันธ์กับท่ารำตรวจพล ที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 5 คำ เช่น ฉายศร ย่างสามชুম จับ 1 จับ 2 ลอย 1 ลอย 2 ลอย 3 ตีพลาด หนีฉาก ตีไม้ 7 เลาะ แวง เหม ฉิว ฯลฯ
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติกระบวนท่ารำตรวจพลที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 2 กระบวนท่า เช่น ท่ารบตัวดี กระบวนท่าท่ารบ กระบวนท่าจับ 1-2 กระบวนท่าขึ้นลอย 1-3 ท่าตีพลาด

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของกระบวนท่ารบ

ตลอดจนองค์ประกอบระหว่างปฏิบัติกระบวนท่ารบในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชมหรือให้ผู้แสดงด้วยกันทราบ ด้วยภาษาท่าทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย

นาฏยศัพท์ หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายการปฏิบัติท่ารำในการแสดงโขน ซึ่งประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของกระบวนท่า ใช้สำหรับสื่อสารบทบาท และกิริยาของตัวละคร

กระบวนท่ารบ หมายถึง กระบวนท่าการสู้รบของตัวละคร ระหว่างฝ่ายพลับพลา กับฝ่ายลงกา ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์

โดยผู้แสดงจะต้องมีทักษะและความชำนาญในการใช้อาวุธ ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับกระบวนท่ารบของนักแสดงโขนพระ นักแสดงโขนยักษ์ และนักแสดงโขนลิง ในระหว่างการปฏิบัติการแสดงที่สามารถแสดงชั้นเชิงและลีลาประกอบได้อย่างถูกต้อง

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ กระบองยักษ์ ศร หอก พลอง เป็นต้น
 2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ
- กรณีการทดสอบหน่วยสมรรถนะ กระบวนท่ารบ ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าว ได้แก่ นักแสดงโขนพระ นักแสดงโขนยักษ์ และนักแสดงโขนลิง พร้อมด้วยชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนกรและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ0134
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะตีบทและใช้บทตามบทบาท-เจรจา โชนยักษ์
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโขน/ละครใน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการรำตีบทโชนยักษ์ ตามบทบาท-เจรจา โดยสามารถอธิบายความหมายของบทบาท-เจรจา และปฏิบัติการรำใช้บทได้ ตลอดจนองค์ประกอบของการรำตีบทและใช้บทตามบทบาท-เจรจา ตามที่กำหนด เช่น บทพากย์รล บทมโหรีจัดทัพ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโขน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01341 อธิบายความหมายในการตีบทและใช้บทโชนยักษ์ที่เกี่ยวข้อง	1. อธิบายความหมายบทประพันธ์ในการรำตีบทและใช้บทตามบทบาท-เจรจา โชนยักษ์ 2. อธิบายความหมายของภาษาท่าที่เกี่ยวข้องในการรำตีบทและใช้บทตามบทบาท-เจรจา โชนยักษ์	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01342 รำตีบทและใช้บทตามบทบาท-เจรจา โชนยักษ์ตามที่กำหนด	1. รำตีบทและใช้บท ตามบทบาท-เจรจา โชนยักษ์ เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ ที่กำหนด 2. รำตีบทและใช้บท ตามบทบาท-เจรจา โชนยักษ์ ที่กำหนด ตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม่กลอง และท่วงทำนองของการพากย์-เจรจา	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
ปฏิบัติการรำตีบทและใช้บท ตามบทบาท-เจรจา ได้ตามที่กำหนด
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
รู้ความหมายของบทและปฏิบัติกระบวนการทำกระบวนท่ารำตีบทโชนยักษ์ ตามบทบาท-เจรจา

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการตีบทให้บท ตามบทพากย์-เจรจา โขนยักษ์

(ง) วิธีการประเมิน

1. สวัสดิการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องรู้ความหมายของการตีบทและให้บท ความหมายของบทละครตามคำพากย์และเจรจาโขนยักษ์
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติตามการตีบทและให้บท ตามบทพากย์-เจรจา ได้ตามที่กำหนด ได้แก่ ำตีบทและให้บท ตามบทพากย์-เจรจา ได้แก่ บทพากย์รล บมโหรจัดทัพ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการตีบทและให้บท ตามบทพากย์-เจรจาโขนยักษ์ ตลอดจนองค์ประกอบระหว่างปฏิบัติ การตีบทและให้บท ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชมหรือให้ผู้แสดงด้วยกันทราบ ด้วยภาษาท่าทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย

ภาษาท่า หมายถึง ท่าทางที่ประดิษฐ์ขึ้นให้วิจิตรและสวยงาม เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด อิริยาบถ อาการ และอารมณ์ความรู้สึก โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกระบวนท่า “นาฏยศัพท์” เป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อการสื่อความหมายตามบทพากย์-เจรจา หรือบทขับร้อง หมายรวมถึงการรำทวนบท ประกอบเพลงดนตรีของนาฏกรรมการแสดง โดยสามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ

- 1) เพื่อแสดงแทนคำพูด เช่น ขอ รับ ปฏิเสธ สั่ง เรียก ฯลฯ
- 2) เพื่อแสดงอิริยาบถและกิริยาอาการ เช่น ยืน เดิน นั่ง นอน ฯลฯ
- 3) เพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกภายใน เช่น ยิ้ม รัก โกรธ ตีใจ เศร้าโศก เสียใจ รื่นเริง ฯลฯ

การตีบทและให้บท มักใช้ต่อเนื่องกันตามสถานการณ์ โดยในแต่ละคำมีความหมายคือ

ตีบท หมายถึง การตีความบทประพันธ์ที่ใช้ประกอบการแสดงโขน เพื่อนำเสนอเรื่องราว อารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร

สู่ความมุ่งหมายหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาวรรณกรรม และสื่อสารความหมายตามบทพากย์-เจรจา และบทร้อง

ให้บท หมายถึง การแสดงภาษาท่าทางนาฏศิลป์ประกอบอากัปกริยาอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ถูกกำหนดไว้ในเนื้อเรื่อง ประกอบเพลงหน้าพาทย์ รวมถึงการรำทวนบทในเพลงร้องด้วย

การตีบทและให้บท คือ การตีความบทประพันธ์ที่ใช้ประกอบในการแสดงโขน เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว อารมณ์และความรู้สึก และการเลือกใช้ท่ารำที่เหมาะสมตามบทบาทฐานะ และลักษณะของตัวละคร

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ กระบองยักษ์ คร หอก พลอง เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน
ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้